

KORRALDUS

Meriste Puit OÜ-le õhusaasteloa andmine

I. ASJAOLUD

Meriste Puit OÜ (registrikood 10270388, aadress Kosekoopa 3, Kose alevik, Võru vald, Võru maakond 65522; edaspidi *käitaja*) esitas 06.03.2017 Keskkonnaametile õhusaasteloa taotluse ja lubatud heitkoguste projekti (edaspidi *LHK*), mis registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 06.03.2017 kirjana nr 15-2/17/3406. Käitaja taotles õhusaasteluba Võru maakonnas Võru vallas Kose alevikus Kosekoopa 3 (katastritunnus 91804:003:0062) asuva tööstushoone (edaspidi *käitis*) heiteallikatele. Taotlus esitati lähtuvalt keskkonnaministri 14.12.2016 määruse nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused ja saaste-ainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba“ § 2 ja § 3 lõike 1 sätetest.

Käitaja põhitegevusalaks on puidust pehmemööbli detailide tootmine (EMTAK kood 31092). Muu tegevusala, millele õhusaasteluba taotletakse, on auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine (EMTAK kood 35301). Käitises on kokku viis heiteallikat: viimistlusjaoskonna kolme värvimiskambri ventilatsiooni heitavad, käitist soojusenergiaga varustava katlamaja korsten ning viimistlusjaoskonnast mööblidetailide kuivamisel ja seadmete pesemisel tekkiv kontrollimatu hajusheide. Puidu mehaanilisel töötlemisel tekkiv saepuru ja puidutolm suunatakse tööpinkidelt filtersüsteemiga varustatud ventilatsioonisüsteemi kaudu kogumispunkrisse. Puhastatud õhk suunatakse tsehhi tagasi ning seega heidet välisõhku ei ole. Mööblidetailide sõrmjätkamise protsessis ja ka lamellide liimimisel kasutatakse väikses mahus veepõhist dispersioonliimi, mis ei sisalda lenduvaid orgaanilisi ühendeid.

Puitpindade viimistlemisel kasutatakse käitises aastas kokku kuni 13,714 tonni orgaanilisi lahusteid, millest 100% lendub värvimiskambrite heitavadest ning viimistlusjaoskonnast hajusheiteks. Tööstusheite seaduse (edaspidi *THS*) § 113 lg 1 p 6 kohaselt ei kuulub puitpindade katmine THS-i reguleerimisalasse juhul, kui lahusti, sh lahustite koostises oleva lahusti kasutamine aastas on väiksem kui 15 tonni. Käitise katlamajas on kaks veekatel: restkoldega ja puitkütuse mehaanilise etteandega põhikatel, nominaalvõimsusega 1 MW, ning restkoldega ja puitkütuse käsitsi etteandega reservkatel, nominaalvõimsusega 0,3 MW. Katlad ei tööta samaaegselt. Mõlemad katlad töötavad ühele ja samale korstnale, kõrgusega 26 m ja heitgaaside väljumisava suurusega 0,5 m. Põhikatla suitsugaaside puhastamiseks on katlamajja paigaldatud multitsüklon MC-1000. Katlamaja tarbib aastas kokku kuni 707 tonni puitkütust.

Käitaja taotleb käitisest välisõhku heidetavete saasteainete lubatud heitkogusteks: vääveldioksiidi – 0,097 t/a; lämmastikoksiide – 0,975 t/a; süsinikoksiidi – 9,746 t/a; tahkeid osakesi summaarselt – 2,418 t/a; lenduvaid orgaanilisi ühendeid kütuse põletamisel – 0,468 t/a ja lenduvad orgaanilisi ühendeid puitpindade viimistlemisel – 13,714 t/a.

Käitaja tootmisterritooriumi ümbritsevad kagu ida ja lõuna suundades elamumaad ning edela suunas tootmismaa. Ülejäänud suundades ümbritsevad tootmisterritooriumi hoonestamata maa-alad (maatulundusmaa, reformimata maa). Lähimad üksikud elumajad asuvad käitaja tootmisterritooriumi piirist umbes 25–30 m kaugusel kagu ja ida suundades. Väikeelamute alad

jäävad kaitise tootmisterritooriumi piirist umbes 350 – 400 m kaugusele ida ja põhja suundadesse. Kaitis ei asu kaitse- ega hoiualal, Natura 2000 linnu- ega looduslal.

Keskkonnaamet kontrollis esitatud õhusaasteloa taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 27. detsembri 2016. a määruses nr 74 (edaspidi *määrus nr 74*) „Õhusaasteloa taotlusele ja lubatud heitkoguste projektile esitatavad täpsustatud nõuded, loa taotluse ja loa vormid“ esitatud nõuetele ning leidis, et käitaja õhusaasteloa taotlus ja LHK projekt vastasid määruse nr 74 nõuetele.

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi ka *KeÜS*) § 47 lg 2 alusel avalikustab Keskkonnaamet teate õhusaasteloa taotluse menetlusse võtmise kohta ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (www.ametlikudteadaanded.ee) ja kohalikus või maakondlikus ajalehes.

KeÜS § 47 lg 1 p 7 kohaselt võib teade sisaldada lisaks õhusaasteloa taotluse väljapaneku ajale ja kohale ka õhusaasteloa kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta. Sellest lähtuvalt avaldas Keskkonnaamet xx.xx.2017 õhusaasteloa taotluse menetlusse võtmise teate koos eelnõu väljapaneku aja ning kohaga ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Sama teade avaldati ajalehes Võrumaa Teatajas xx.xx.2017. KeÜS § 47 lg 2¹ kohaselt tasus ajalehes avaldamise kulud õhusaasteloa taotleja. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema haldusmenetluse seaduse (edaspidi ka *HMS*) § 49 lg 2 ja KeÜS § 48 lg 4 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja vastuväidete esitamise ajaks 2 nädalat eelnõu kättesaamisest arvates.

Keskkonnaamet edastas xx.xx.2017 kirjaga nr 15-2/17/xxx, tulenevalt KeÜS § 43 lõikest 1, õhusaasteloa taotluse ja eelnõud Vallavalitsusele arvamuse saamiseks. Kohalikul omavalitsusel on tulenevalt KeÜS § 43 lõikest 2 õigus esitada kirjalikult arvamus õhusaasteloa taotluse kohta ühe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

Keskkonnaamet teavitas xx.xx.2017 kirjaga nr 15-2/17/xxx õhusaasteloa andmise algatamisest ja eelnõu valmimisest käitajat ja KeÜS § 46 lõikes 1 nimetatud isikuid, saates vastava teate ettevõtte kaitise tootmisterritooriumiga piirnevate kinnisasjade omanikele.

II. KAALUTLUSED

Atmosfääriõhu kaitse seaduse (edaspidi *AÕKS*) § 89 kohaselt annab õhusaasteloa Keskkonnaamet. Vastavalt AÕKS § 90 antakse saasteluba tähtajatult või kindlaksmääratud tähtjaks. Käitaja taotles tähtajatut õhusaasteluba.

AÕKS § 91 lg 2 p 3 ja § 98 lg 1 p 3 sätestab, et õhusaasteloa taotlusele ja LHK projektile tuleb kanda kõigist kaitise tootmisterritooriumil paiknevatest heiteallikatest kokku iga väljutatava saasteaine nimetus ja andmed summaarse lubatud heitkoguse kohta tonnides kalendriaastas või vajaduse korral lühemas ajaühikus, kui saasteaine heitkogus on aastas vähemalt üks kilogramm. Sellest tulenevalt ei ole LHK projektis ja loa taotlusel kajastatud käitaja põletusseadmetest tekkivate raskmetallide heitkoguseid.

Põletusseadmes tekkivate saasteainete heitkogused on arvutatud keskkonnaministri 24. novembri 2016. a määruse nr 59 „Põletusseadmetest välisõhku väljutatavate saasteainete heidete mõõtmise ja arvutusliku määramise meetodid“ alusel. Süsinikdioksiidi heitkogus on arvutatud keskkonnaministri 27. detsembri 2016. aasta määruse nr 86 „Välisõhku väljutatava süsinikdioksiidi heite arvutusliku määramise meetodid“ alusel.

Kemikaalide lahustite (edaspidi LOÜ-d) sisalduse leidmiseks on aluseks võetud kemikaalide tootekirjeldused ja ohutuskaardid. Lahusteid sisaldavate valmististe kasutamisel eralduvate

LOÜ-de heitkogused on leitud keskkonnaministeeriumi poolt 16.04.2013 heakskiidu saanud massibilansi meetodika „Lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse arvutamiseks kasutatavates kemikaalides ning väljuvates gaasides koos näidete ja kommentaaridega“ alusel.

Määruse nr 74 § 8 lõigete 1 ja 2 kohaselt esitatakse LHK projektis andmed saasteainete heitkoguste kohta vastavalt atmosfääriõhu kaitse seaduse § 47 lõigete 1 ja 2 alusel kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2016 määrusele nr 75 „Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamiskiirid“ (edaspidi *määrus nr 75*). Kui teatud LOÜ-d ei kuulu nimetatud määruse § 8 ja lõike 1 reguleerimisalasse, siis esitatakse LHK projektis andmed nende LOÜ-de kohta summaarselt mittemetaansete lenduvate orgaaniliste ühendite (NMVOC) heitkogustena.

Käitise heiteallikatest väljuvate saasteainete atmosfääris hajumise arvutuseks on kasutatud US-EPA poolt välja töötatud Gaussi difusioonivõrrandil põhineva arvutusmodeli Aermode versiooni Breeze Aermode 7.9.0. Gaussi difusioonivõrrandi mudelil põhinevaid arvutiprogramme on lubatud kasutada tulenevalt keskkonnaministri 27.12.2016 määrusest nr 84 „Õhukvaliteedi hindamise kord“. Käitaja tootmisterritooriumil asuvate hoonete mõju saasteainete hajumisele hinnati Breeze Aermode tarkvara mooduliga BPIP.

AÕKS § 94 lõike 2 kohaselt ei tohi kõigist käitise tootmisterritooriumil paiknevatest heiteallikatest kokku iga välisõhku väljutatava saasteaine maksimaalne hetkeline heitkogus summaarselt ületada määruses nr 75 kehtestatud õhukvaliteedi piirnormi väljaspool tootmisterritooriumi. Keskkonnaamet kontrollis käitaja õhusaasteloa taotluses ja LHK projektis arvatud saasteainete heitkoguste vastavust määruses nr 75 sätestatud õhukvaliteedi piirväärtustele ning leidis, et käitise tegevusega ei ületata õhukvaliteedi piirväärtusi ühegi saasteaine osas eraldi ega koosmõjuna väljaspool käitise tootmisterritooriumi.

Käitise heiteallikatest välisõhku väljutatavate saasteainete õhukvaliteedi tasemete arvutuslikul määramisel ei ole käitaja LHK projektis arvestatud ümbruse foonilist saastetaset, kuna käitise asukoha kohta ei ole teada välisõhu saastetaseme pideva seire andmeid. Katlamaja korstnast väljuvate saasteainete hajumisel on õhukvaliteedi tasemed madalad, et ei ületa 0,1 ühe tunni õhukvaliteedi keskmist piirväärtust ($\overline{OPV}_1$), seega katlamaja ei avalda olulist mõju tootmisterritooriumi lähiümbruse õhukvaliteedile. LOÜ-sid väljutavad saasteallikad tootmisterritooriumi lähiümbruses puuduvad.

Määruse nr 74 § 14 kohaselt esitatakse LHK projektis andmed käitise tegevusega kaasneva võimaliku lõhnaaine esinemise kohta, mis võib põhjustada lõhnaaine häiringutaseme ületamise. LHK projekti kohaselt võib käitaja tootmisterritooriumil potentsiaalne lõhnaaer häiring tekkida puitpindade värvimisel kui välisõhku satuvad iseäraliku lõhnaga saasteained (nt atsetaadid, aromaatsed süsivesinikud), põhjustades ebasoodsate ilmastikutingimuste korral tootmisterritooriumil lõhnaaer häiringu. Kuna puuduvad õigusaktidega reguleeritud juhised LHK projektis lõhnaaer häiringu hinnangu esitamise kohta puitpindade katmisel, siis on lõhnaaer häiringu hinnangu andmisel lähtutud teadolevate võimalike lõhnaainete kirjanduses toodud lõhnaäve andmetest. Aromaatsete ühendite ja ka atsetaatide (ksüleen, etüülatsetaat) lõhnaävi on tavaliselt suurem kui vastav piirväärtus, ehk aromaatsete süsivesinike ja atsetaatide lõhnaaer häiringu esinemisel ületatakse reeglina ka õhukvaliteedi taseme piirväärtust. Käitaja tootmisterritooriumi piiril ja sellest väljaspool aromaatsete süsivesinike ja atsetaatide ühe tunni õhukvaliteedi taseme piirväärtust ei ületata, seega on vähetõenäoline ka nimetatud saasteainete puhul olulise lõhnaaer häiringu tekkimine tootmisterritooriumi piiril ja sellest väljaspool. Käitaja tootmisterritooriumil ei ole teadaolevalt olulist lõhnaaer häiringut täheldatud.

Määruse nr 74 § 15 kohaselt tuleb LHK projektis anda müra võimaliku esinemise hinnang, milles esitatakse andmed müraallikate kohta, mis võivad põhjustada normtaseme ületamist.

Käitaja käitise tootmisterritooriumil on potentsiaalseteks müraallikateks viimistlusjaoskonna ja puidukuivati ventilatsioonisüsteemid. Käitise tootmise senine praktika on näidanud, et nimetatud müraallikad ei ole oluliselt mõjutanud tootmisterritooriumi ja selle lähiümbruse müraolukorda ja põhjustanud teadaolevalt olulist mürahäiringut. Samas rakendatakse ka meetmeid võimaliku mürahäiringu vähendamiseks. Puidukuivati ventilaatorite tootlikkust vähendatakse öisel ajal, samuti ei tööta öisel ajal viimistlusjaoskonna ventilatsioonisüsteemid. Käitise tootmise senise praktika jätkamisel võib eeldada, et ka edaspidi ei põhjustata käitis tootmisterritooriumi lähiümbruse olulist mürahäiringut.

Käitaja tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõikes 1 nimetatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, mille korral tuleb KeHJS § 3 kohaselt keskkonnamõju hinnata. Vabariigi Valitsuse 29. 08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus nr 224*) § 2 punkti 1 kohaselt tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, kui rajatakse põletusseade, mille soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus on 50-299 MW_{th}. Käitaja põletusseadmete soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus 1,52 MW_{th} jääb alla keskkonnamõju hindamise andmise vajalikkuse eelhindangu künnise.

Keskkonnamõju hindamise algatamist tuleb kaaluda ka määruse nr 224 § 15 lõike 1 kohaselt ainete, esemete või toodete pinnatöötlusel orgaaniliste lahustite kasutamise, näiteks viimistlemine, trükkimine, katmine, rasvaarastus, veekindluse tagamine, kruntimine, värvimine, puhastamine või impregneerimine, kui orgaaniliste ainete kulu on üle 50 tonni aastas või üle 150 kilogrammi tunnis. Käitaja käitise lahustikulu jääb alla keskkonnamõju hindamise andmise vajalikkuse eelhindangu künnise. Määruse nr 224 § 15 lõike 9 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise algatamist kaaluda ka muude tegevuste korral, mis võivad kaasa tuua ebameeldiva või ärritava lõhnaaine eraldumise välisõhku. Käitaja LKH projektis on antud hinnang lõhnaaine võimaliku esinemise kohta, milles selgitatakse, et olulise lõhnaärringu tekkimine tootmisterritooriumi piiril ja sellest väljaspool on vähetõenäoline.

Tuginedes eelnimetatule on Keskkonnaamet seisukohal, et keskkonnamõju eelhindangu koostamine ei ole vajalik ning keskkonnamõju hindamist ei algatata.

Välisõhku eralduvate saasteainete hajumisarvutuste kohaselt ei ületa käitise heiteallikatest välisõhku heidetavate saasteainete kontsentratsioonid maapinnalähedases õhukihis õhukvaliteedi keskmist piirväärtusi (ÖPV₁) tootmisterritooriumi piiril ega sellest väljaspool, seda nii saasteainete hajumisel igast heiteallikast eraldi, kui ka heiteallikate koosmõjuna. Heiteallikate koosmõju korral tekib välisõhu maksimaalne LOÜ-de arvutuslik õhukvaliteedi tase tootmisterritooriumi sees (lõuna- ja läänepiiri läheduses) etüülatsetaadi (0,973 ÖPV₁) ja ksüleen (0,62 ÖPV₁) hajumisel. Teiste LOÜ-de arvutusliku koosmõju saastetasemed jäävad tunduvalt väiksemaks.

Keskkonnaamet leiab, et ei ole otstarbekas läbi viia ühekordset etüülatsetaadi ja ksüleen õhukvaliteedi taseme mõõtmist tootmisterritooriumi lõunapiiri ja läänepiiri läheduses, enne kui selleks on tekkinud objektiivsed põhjused, nagu kaebused või viimistlusprotsessides kasutatavate seadmete võimsuse suurenemine. Keskkonnaamet jätab endale õiguse lisada käitaja õhusaasteloasse täiendavalt asjakohased seiretingimused.

Käesoleva otsusega antava õhusaasteloaga kaasnevad käitajale seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused, olenemata sellest, kas neid kajastatakse õhusaasteloal või mitte. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda väljastatavale õhusaasteloale.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, Meriste Puit OÜ taotlusest ja tuginedes AÕKS § 89 ning Keskkonnaameti peadirektori 18.07.2016 käskkirja 1-1/16/287 „Regioonide põhimääruste kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaameti Lõuna regiooni põhimäärus“ punktidele 2.1 ja 3.5.8, otsustan:

1. väljastada Meriste Puit OÜ-le (registrikood 10270388, aadress Kosekoopa 3, Kose alevik, Võru vald, Võru maakond 65522) tähtajatu kehtivusega õhusaasteluba nr L.ÕV/329129 aadressile Võru maakond Võru vald Kose alevik Kosekoopa 3 (katastritunnus 91804:003:0062);
2. avalikustada Meriste Puit OÜ-le õhusaasteloa nr L.ÕV/329129 andmine väljaandes Ametlikud Teadaanded;
3. käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest;
4. õhusaasteluba nr L.ÕV/329129 on kättesaadav Keskkonnaameti e-teenuste portaalis (<https://eteenus.keskkonnaamet.ee/>).

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul korralduse teatavaks tegemisest alates, esitades vaide korralduse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Ena Poltimäe
juhataja
Lõuna regioon

Teadmiseks: Võru Vallavalitsus; Keskkonnainspektsioon

Peeter Ekstein
välisõhuspetsialist
Lõuna regioon